

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVA - REPUBLIC OF KOSOVO
KËSHILLI GJYQËSOR I KOSOVËS - SUDSKI SAVET KOSOVA - KOSOVO JUDICIAL COUNCIL
PANELI ZGJEDHOR PËR ANKESA DHE PARASHTRESA
IZBORNI PANEL ZA ŽALBE I PREDSTAVKE - ELECTION COMPLAINTS AND APPEALS PANEL

Abr.623/2025

IZBORNI PANEL ZA ŽALBE I PREDSTAVKE (IPŽP), u panelu sastavljenom od sudija: Arsim Hamzaj - predsedavajući, Kimete Kicaj i Skender Čočaj - članovi, odlučujući o žalbi političkog subjekta Pokret Samoopredeljenje (PS), sa sedištem u Prištini, podnetom protiv Centralne izborne komisije (CIK), zbog nepravilnosti u Centru za brojanje i rezultate (CPR), za Opšte izbore za Skupštinu Republike Kosovo, održane 09.02.2025, na sednici panela održanoj 04.03.2025.godine, doneta je sledeća:

ODLUKA

PRIHVAĆA se osnovana žalba Abr.623/2025 od 01.03.2025. godine i žalba Abr.630/2025 od 03.03.2025. godine, koju je podneo politički subjekt Pokret Samoopredeljenje, sa sedištem u Prištini, podnete protiv Centralne izborne komisije (CIK) sa sedištem u Prištini, zbog nepravilnosti pri prebrojavanju glasova u Centru za prebrojavanje i rezultate (CPR), za Opšte izbore za Skupštinu Republike Kosovo od 09.02.2025. godine, tako da se **NALAŽE** Centralnoj izbornoj komisiji (CIK), odnosno Centru za brojanje i rezultate (CPR), da se glasački listići sa brojevima: VP/0104 (1 glasački listić), VP/0207 (1 glasački listić), VP/0205 (dva glasačka listića), VP/0106 (1 glasački listić), VP/0406 (dva glasačka listića), VP/0804 (dva glasačka listića), VP/0503 (2 glasačka listića), VP/0410 (1 glasački listić), VP/0501 (1 glasački listić), VP/0401 (1 glasački listić), VP/0703 (1 glasački listić), i glasački listić sa brojem VP/18/06 (6 glasačkih listića), da se ocenjuju kao validni i da se isti uključe u konačni rezultat.

Obrazloženje

IPŽP je dana 01.03.2025, prihvatio je žalbu Abr.623/2025 i žalbu Abr.630/2025 koju je primio dana 03.03.2025 od političkog subjekta Pokreta Samoopredeljenje (LVV).

U žalbi Abr.623/2025 se tvrdi da su 28. februara 2025. i 1. marta 2025. godine, komesari i posmatrači Pokreta Samoopredeljenje identifikovali da su tokom procesa prebrojavanja glasova u Centru za prebrojavanje u Prištini, glasački listići iz biračkih mesta sa brojevima: VP/0104 (1 glasački listić), VP/0207 (1 glasački listić), VP/0205 (dva glasačka listića), VP/0106 (1 glasački

listić), VP/0406 (dva glasačka listića), VP/0804 (dva glasačka listića), VP/0503 (2 glasačka listića), VP/0410 (1 glasački listić), VP/0501 (1 glasački listić), VP/0401 (1 glasački listić), VP/0703 (1 glasački listić), proglašeni su nevažećim zbog tehničke greške u štampanju/printanju odgovarajućih glasačkih listića. Prema podnosiocu žalbe, naglašava se da konkretno, na osnovu važećih zakonskih odredbi, birač treba sam da štampa/printa glasački listić sa zvanične stranice CIK-a. Na odgovarajućim glasačkim listićima, tokom ovog procesa štampanja, primećuje se da glasački listići nisu štampani u celosti, iako se jasno vidi namera birača. Dalje u žalbi se ističe da bi, da je od birača prvo traženo da glasa, a zatim da štampa, imalo smisla pretpostaviti za koga je glasao ukoliko glasački listić nije štampan u potpunosti. Međutim, pošto to nije slučaj i birač je prvo štampao glasački listić u kućnim uslovima, ponekad vođen formatom koji je poslat i svim tehničkim i tehnološkim specifikacijama, treba imati u vidu nameru birača, kako to i definiše Zakon. IPŽP treba da se bavi situacijama glasanja putem pošte, uslovima i okolnostima štampanja glasačkih listića, pri čemu bi trebalo da se uzme u obzir namera glasača tokom popunjavanja glasačkog listića. A u pomenutim slučajevima je sasvim jasno da je glasač glasao jer je odštampao glasački listić i imao je jasnoću da glasački listić, čak i u obliku u kojem je štampan, dovoljno izražava njegovu volju. Ceo proces glasanja bio je u redu i u potpunoj saglasnosti sa odgovarajućim zakonskim odredbama. Dakle, u slučaju glasanja, glasački listići su ispunili sve kriterijume utvrđene u Izbornom pravilniku br. 12/2024. Tako, u odgovarajućim glasačkim listićima, jasno se uočava namera glasača za koji subjekt su glasali, a nepotpuna štampa/printanje, iz navedenih razloga, ne može da ugrozi pravo glasača da izrazi svoju volju putem glasanja za odgovarajući subjekt. Na kraju krajeva, da je CIK poslao odštampane glasačke listiće putem pošte kao što je i odgovoran, ne bismo imali ovakve situacije. Stoga, glasači ne mogu i ne smeju biti kažnjeni zbog neodgovornosti CIK-a. Tim pre što u nijednoj proceduri CIK-a nije predviđeno da su takvi glasački listići nevažeći.

Shodno tome, takvi glasački listići i postupci glasača su u potpunoj saglasnosti sa članom 16 Izbornog pravilnika br. 12/2024 o glasanju, brojanju na mestu glasanja i upravljanju mestom glasanja. Dokaz je priložen u vezi sa odgovarajućim glasačkim listićima.

Dok u žalbi Abr.630/2025, u tvrde da su 3. marta 2025. godine, komesari i posmatrači Pokreta Samoopredeljenje identifikovali da su tokom procesa prebrojavanja glasova u Centru za prebrojavanje u Prištini, glasački listići sa biračkog mesta sa brojem: VP/18/06 (6 glasačkih listića), od kojih su (5) proglašeni nevažećim zbog tehničke greške u štampanju/printanju odgovarajućih glasačkih listića. Takođe, jedan drugi je proglašen nevažećim sa obrazloženjem da mu nedostaje logo. Stoga, prema podnosiocu žalbe, naglašava se da se, oslanjajući se na važeće zakonske odredbe, birač mora sam da štampa/printa glasački listić sa zvanične stranice CIK-a. Tako da se u odgovarajućim glasačkim listićima, tokom ovog procesa štampanja, primećuje da glasački listići nisu štampani u celosti, iako se jasno vidi namera birača. Dalje se u žalbi naglašava da bi, da je od birača prvo traženo da glasa, a zatim da štampa, imalo smisla pretpostaviti za koga je glasao ako glasački listić nije potpuno štampan. Ali pošto to nije slučaj i birač je prvo štampao glasački listić u kućnim uslovima, ponekad vođen formatom koji je poslat i svim tehničkim i

tehnološkim specifikacijama, treba imati u vidu nameru birača kao što to definiše i zakon. Takođe, u pritužbi se tvrdi da IPŽP treba da razmatra situacije glasanja putem pošte, uslove i okolnosti štampanja glasačkih listića i da bi trebalo da uzme u obzir nameru glasača prilikom popunjavanja glasačkog listića, gde je u pomenutim slučajevima sasvim jasno da je glasač glasao jer je odštampao glasački listić i imao je jasnoću da glasački listić, čak i u obliku u kojem je štampan, dovoljno izražava njegovu volju. Stoga, prilikom glasanja, dotični glasački listići ispunjavaju sve kriterijume utvrđene u Izbornom pravilniku br. 12/2024, kao i u potpunoj saglasnosti sa odgovarajućim zakonskim odredbama. Tako se u odgovarajućim glasačkim listićima jasno uočava namera glasača za koji subjekt su glasali, pa štampanje/printanje koje nije potpuno, iz gore navedenih razloga, ne može da ugrozi pravo glasača da izrazi svoju volju putem glasanja za odgovarajući subjekt. Dalje, u pritužbi se naglašava da je CIK poslao glasačke listiće štampane putem pošte, kao što je i odgovornost, ne bi bilo takvih situacija, tako da glasači ne mogu i ne treba da budu kažnjeni zbog neodgovornosti CIK-a. A još više što nijedna procedura CIK-a ne predviđa da su takvi glasački listići nevažeći. Stoga se u pritužbi tvrdi da su takvi glasački listići i postupci glasača u potpunoj saglasnosti sa članom 16 Izbornog pravilnika br. 12/2024 o glasanju, brojanju na mestu glasanja i upravljanju mestom glasanja. Dokaz je priložen uz odgovarajuće glasačke listiće.

U odgovoru CIK-a primljenom 02.03.2025, Centralna izborna komisija (CIK) nakon razmatranja žalbe i tvrdnji strane koja se žali ističe sledeće: Na osnovu člana 3 stav 1.37 Zakona br. 08/L-228 o opštim izborima u Republici Kosovo, kao i Procedure Centra za brojanje i rezultate izbora za Skupštinu Republike Kosovo - 9. februar 2025, usvojene odlukom od 25.02.2025, br. 01/635/2025, Centar za brojanje i rezultate (CPR) - označava lokaciju gde se broje glasački listići uslovnog glasanja (FK), glasački listići van Kosova, i svaki regularni glasački listić kako zahteva Centralna izborna komisija (CIK) ili Izborni panel za žalbe i predstavke. U vezi sa važnošću glasačkih listića, član 16, stav 2 Pravilnika o izborima br. 12/2024 o glasanju, brojanju na mestu glasanja i upravljanju mestom glasanja, određuje da je glas važeći kada je označen samo jedan politički subjekt i kada je jasno izražena volja glasača. U suprotnom, glas se smatra nevažećim ako: 1. Označeno je više od jednog političkog subjekta; 2. Nije označen nijedan politički subjekt; 3. Označeni su samo kandidati, ali ne i politički subjekt; 4. Namera glasača nije jasna.

Prilikom prebrojavanja glasačkih listića u CPR, važnost glasačkih listića i glasova utvrđuje se u skladu sa članom 16. Izbornog pravilnika broj 12/2024 kojim se uređuje proces glasanja, brojanja i upravljanja biračkim mestom.

Na osnovu člana 9. Izborne uredbe br. 17/2024 o glasanju van Kosova i izborne uredbe br. 12/2024 o glasanju, prebrojavanju i upravljanju biračkim mestom, proces štampanja glasačkog listića od strane birača koji glasaju putem pošte ostaje na njihovom nahođenju. Biračima van Kosova, koji su izabrali da glasaju putem pošte, glasački listić se može dostaviti na jedan od sledećih načina: putem e-pošte, na elektronsku adresu navedenu prilikom prijave za registraciju, ili preuzimanjem glasačkog listića sa zvaničnog sajta CIK-a, da ga odštampaju, popune i pošalju poštom, u rokovima

iu skladu sa utvrđenim kriterijumima. CIK ne izdaje posebno uputstvo o načinu štampanja glasačkog listića, jer ovaj aspekt ostaje odgovornost birača. Međutim, neophodno je da se glasački listić završi u skladu sa zakonskim odredbama kako bi se garantovala njegova validnost tokom procesa prebrojavanja i glasač izrazi svoju volju. Takođe, povodom sličnih žalbenih pitanja, podsećamo da je IPŽP doneo odluku u predmetu Abr.374/2019, koji nalazite u prilogu. U nastavku, CIK vas obaveštava da se sav izborni materijal nalazi u Centru za prebrojavanje i rezultate (CPR) i da je dostupan za verifikaciju i istragu zvaničnika IPŽP-a.

Panel, u smislu člana 9 stav 5, iz stava 5.16 Uredbe br. 01/2024, o postupcima za podnošenje i rešavanje žalbi IPŽP-a, i člana 84 stav 1 Zakona br. 05/1-031, o Opštoj upravnoj proceduri, s ciljem ekonomisanja procedure, žalbe evidentirane pod brojevima kao u nastavku: Abr.623/2025 i Abr. 630/2025, su spojene i rešene jednim odlukom, stoga se postupak ovih žalbi evidentira pod zajedničkom oznakom Abr. 623/2025, zbog iste prirode pitanja postavljenih od strane političkog subjekta Pokret Samoopredeljenje protiv Centra za brojanje rezultata u Prištini zbog iste povrede, kako po sadržaju tako i po zahtevima iznetim u žalbama.

Žalbe su osnovane

Panel je kao osnovane ocenilo tvrdnje podnete u žalbi političkog subjekta LVV, u kojima se tvrdi da su tokom procesa prebrojavanja glasova u Centru za prebrojavanje i rezultate (CPR) u Prištini, glasački listići sa brojem VP/0104 (1 glasački listić), VP/0207 (1 glasački listić), VP/0205 (dva glasačka listića), VP/0106 (1 glasački listić), VP/0406 (dva glasačka listića), VP/0804 (dva glasačka listića), VP/0503 (2 glasačka listića), VP/0410 (1 glasački listić), VP/0501 (1 glasački listić), VP/0401 (1 glasački listić), VP/0703 (1 glasački listić), i glasački listić sa brojem VP/18/06 (6 glasačkih listića), od kojih je (5 njih) proglašeno nevažećim od strane CPR zbog tehničke greške u štampanju/printanju odgovarajućih glasačkih listića, panel je ocenio da su oni održivi, s obzirom na to da su tokom istrage koju je sproveo Panel potvrđene sve ove tvrdnje.

Panel, povodom prijema žalbe, na odgovor na žalbu, formirao je istražni tim i poslao u CPR, dana 03.03.2025, da sprovede istragu u vezi sa tvrdnjama iznete od strane podnosioca žalbe. Nakon završetka istrage u CPR, Panel je utvrdio da je tokom ispitivanja tvrdnja iz žalbe bila održiva, jer se ti glasački listići ne mogu smatrati nevažećim s obzirom na to da su oni potpuni, namera glasača se jasno uočljiva, na glasačkim listićima je glasano samo za jedan politički subjekt i glasački listići su popunjeni u skladu sa pravilima glasanja kao i prema citiranim odredbama.

Stoga, na osnovu ove činjenične situacije, Panel je ocenio da su od strane Centra za brojanje i rezultate (CPR) ovi glasački listići pogrešno proglašeni nevažećim, jer su isti bili štampani nepotpuno (jer im nedostaje poslednji red), a za njih ne snose odgovornost glasači, pošto CIK nije predvideo poseban uputstvo o načinu štampanja glasačkih listića, a ovaj aspekt je ostao odgovornost glasača. Takođe, ne mogu biti oštećeni određeni subjekti, jer je bio poznat cilj

glasača, da su ovi glasački listići popunjeni u skladu sa zakonskim odredbama koje garantuju njihovu važenje tokom procesa brojanja, a glasači su izrazili svoju volju. Stoga Panel smatra da su pogrešno proglašeni nevažećim, u suprotnosti sa zakonskom odredbom iz člana 16 stav 3 pravilnika br. 12.2024, kojom je CIK-u naložio, odnosno Centru za brojanje i rezultate (CPR), da iste smatra važećim, da ih ponovo prebroji i uključi u rezultate.

Na osnovu navedenog, panel, pozivajući se na član 16. stav 3. Izbornog pravilnika br. 12/2024, nalazi da se glasovi smatraju nevažećim samo u sledećim slučajevima: Glasa se više od jednog političkog subjekta, ne glasa se ni za jedan politički subjekt, glasa se samo za kandidata, a ne za politički subjekt, i cilj glasača nije jasan prema procedurama glasanja i prebrojavanja na biračkom mestu. Stoga, u konkretnom slučaju, ove glasačke listiće koji su proglašeni nevažećim ne možemo svrstati u kategoriju nevažećih glasačkih listića kako to predviđaju gore navedene zakonske odredbe, jer je u ovom konkretnom slučaju jasno poznata namera glasača, pošto je glasano za jedan politički subjekt i njene kandidate.

Iz svih ovih razloga i na osnovu odredbe člana 117. stav 4, u vezi sa članom 1. 18. stav 1. ZOI, u vezi sa članom 13. stav 10. podstav. 10.1. Uredbe IPŽP (br. 01/2024), odlučeno je kao u dispozitivu ove odluke.

Izborni panel za žalbe i predstavke

Abr.623/2025 od 04.03.2025.godine

Predsedavajući panela
Arsim Hamzaj

Pravni savet: Protiv ove odluke dozvoljena je žalba u skladu sa članom 118 stav 4 ZOI, u Vrhovnom sudu Kosova, u roku od četrdeset osam (48) sati od trenutka prijema ove odluke.